

Ese odata in septemana:
Duminec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diuimetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrarit de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diuimetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunii „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopesca.
Pentru publicatiunile de trei ori, ce contiunu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Biseric'a romana ortodoxa si biseric'a romana papala.

Romanii din statulu Austro-Ungariei, dupa confesiune, se deosebescu in ortodocsi si in greco-catholici (papali), formandu done biserici separate, un'a ortodoxa si alt'a papala. Biseric'a romana ortodoxa, impreuna cu cealalte biserici ortodoxe, marturisesce neschimbatu si in tota curatieni'a ei doctrina seu invetiatur'a crestina predata de mantuitorulu Cristosu apostoliloru si invetiaceiloru sei; er biseric'a romana papala, ca tote bisericile papale, departendu-se dela spiritulu invetiaturei lui Cristosu, recunosece supremati'a Papei si adopta tote inovatiunile si schimosirile, ce Papii Romei le facu arbitraru in invetiatur'a lui Cristosu.

Biseric'a autonoma ortodoxa romana din Austro-Ungari'a numera preste 1 milionu si diuimetate de credintiosi, are o metropolia cu trei episcopii: episcopi'a, respective arhiepiscopi'a, Ardélului cu catedral'a in Sibiu, episcopi'a Aradului si a Caransebesiului. Biseric'a romaniloru gr. catholici numera la 900,000 de credintiosi, are o metropolia cu patru episcopii, la Blasiu, catedral'a metropoliei, la Gherla, Lugosiu si Oradea-mare.

Inceputulu bisericeii romane ortodoxe, este acelasi cu alu bisericeii crestine universale, pre care l'a pusu singuru intemeietoriulu bisericeii — Cristosu. Er inceputulu bisericeii romane papale (gr. catholice) se dateza numai dela anulu 1700; pentruc'a mai nainte romanii, toti apartieneu bisericeii ortodoxe de resaritu, ci la 1700, o parte dintre ei s'a unitu cu biseric'a apusena, precum acest'a ni-o dovedesce istori'a!

Adeveratu este, ca patriarhii Romei, dupa desbinarea bisericeii apusului de a resaritului, in mai multe renduri au probatu se supuna pre Daco-Romani bisericeii apusene. Pap'a Inocentiu alu III. serie regelui Ioanitiu, alu Romano-Bulgariloru: „Expedit anim tibi tam ad temporalem gloriam, quam salutem aeternam, ut sicut genere, sic sis imitatione Romanus, et populus terrae tuae, qui de sanguine Romanorum se asserit descendisse, ecclesiae romanae instituta sequatur, ut etiam in cultu divino mores videantur patrios redolere.” (Se cuvine tie atatu pentru glori'a temporală, catu si pentru mantuirea vecinica, ca pre cum de nascere esti romanu, asia se fii si in fapta, si poporulu tiei tale, care se dice a descinde dela Romani, se urmeze institutiunile bisericeii romane (de Roma,) ca si in cultulu divinuu se se vedea ca tiene obiceiurile parintiesei.) In urmarea acestoru laude despre stralucit'a origiune romana a sa, Ioanitiu primi religi'a catholica, se unia (1203); dar vediendu elu astuti'a Papiloru, cari au forti'a se nisuiu a supune pre toti religiunei catholice, indata se lapeda de unatia. ¹⁾

Totu cu scopulu de a converti pre romani la catholicismu, Pap'a Romei, Urbanu alu V — dupa esemp-

lulu lui Inocentiu — la 1370 serie lui Laiotu, seu Lasco, voevodului Moldovei: „Magnificentiam tuam hortamur in domino, et obsecramus per viscera misericordiae Dei nostri, quatenus relictis schismate et erroribus universis, per instructionem catholicorum et religiosorum virorum . . . securus advenias in eo cum aliis Christi fidelibus perpetuo permansurus, et salutis aeternae praemia recepturus.” (Indemnamu pre Maria Ta in domnulu, si te rugamu prin misericordie cea mai din launtru a Ddieului nostru, ca se lasi schisma si tote erorile, si prin invetiatur'a barbatiloru catholici si religiosi, se vini securu la acelu staulu, ca pururea se remani intr'insulu cu ceialalti credintiosi ai lui Cristosu, si se primesci premiele mantuirei eterne.) ²⁾ Acest'a scrisore a Papei n'a remasu fora efectu. La anulu 1370, in Moldova, la Siretu, se funda episcopi'a catholica, sub dependinti'a bisericeii de apusu, ci nu multu a sustatu, ca ci acestu ordinu de lucruri s'a curmatu in timpulu lui Alexandru celu Bunu, Domnulu Moldovei (1400.) ³⁾ — In fine, la indemnulu imperatulu ibizantinu, Ioanu Paleologu, in sinodulu dela Florenti'a (1439) a subscrisu un'a cu biseric'a papala togmai unu archiereu ortodoxu romanu, Metropolitanulu Moldovei Damianu, ci sinodulu tienutu la S. Sofia in 1440 l'a escomunicatu din chorulu arhieriloru ca pre unu unitu, si tier'a nu l'a primitu pana candu Stefanu celu mare, i-a midilocitu deslegare la biseric'a resaritului. ⁴⁾

Din celea espuse se vede, ca un'a a amenintiatu biseric'a ortodoxa romana incependu de pe timpulu imperatiei romano-bulgare, si a isbutitu numai la capetulu secolului 17 intre romanii din Transilvani'a. Unii teologi si scrietori uniti alterandu adeverulu istoricu, cu o cutesantia orba predica fals'a doctrina, ca romanii si mai nainte erau uniti cu Biseric'a Romei, si ca in sinodulu dela Belgradulu Transilvaniei (1700) numai s'a renoitu unirea. ⁵⁾ In faci'a unui neadeveru atatu de colosalu, ni permitemu a pune intrebarea: De ca romanii au fostu uniti cu biseric'a Romei, atunci cu ce scopu va fi scriendu Pap'a Inocentiu III. regelui Ioanitiu, si Pap'a Urbanu V lui Lasco principelui Moldovei, ca ei lapadandu-se de schisma ⁶⁾, se primesca religiunea catholica, se intre in staululu Papei? Ci noi am vediutu ca Ioanitiu nu multu a remasu in religi'a catholica; ⁷⁾ am vediutu ca unati'a nici in Moldov'a nu s'a potutu lati. Astadi 9 milione romani marturisescu relegea ortodoxa si abia preste 1 milionu marturisescu cea catholica, unita! Trecerea unui principe ori archiereu

²⁾ Magazinul istoricu t. 3. pag. 132.

³⁾ Istori'a bis. rom. de Fil. Scribanu pag. 62.

⁴⁾ Istor. bis. rom. Fil. Scribanu, pag. 161.

⁵⁾ A se vedea despre acest'a, „Scurta istoria a credintiei romaniloru” de Iosifu Papp Selagianu.

⁶⁾ Apusenii numescu schismatici pre crestini ortodocsi.

⁷⁾ Vedi despre acest'a si „Catechismulu” metropolitulu unitu Ales. Sterca Siulatiu, pag. 43.

¹⁾ Istori'a Rom. de I. Heliade.

dela biseric'a ortodoxa la cea papala, noi nu-o potemu socoti de actu obligatoriu si cu valóre pentru tóta biseric'a, dela care s'a lapadatu ei, pentrucá biseric'a este totu poporul, si fora inputerire dela poporu, animene, nu este in dreptu se inchiaie acte ori conventiuni in numele lui.

Nu ni este scopulu se insiramu aci lucrarile si midilócele prin cari o mica fractiune de romani s'a unitu cu biseric'a papala. Noi voimu a cercá, cá acésta fractiune constituita in biseric'a separata, cu ierarchia propria a sa, óre ce atitudine si directiune urmaresce ea ca institutiune de cultura si moralitate vis-a-vis de biseric'a nóstra ortodoxa? Spre acestu scopu vom urmari procesulu de desvoltare dela secolulu 18 incóci, adeca dela intemeierea biseric'e si ierarchiei romane unite, atátu alu biseric'e nóstre ortodoxe locale, cátu si alu celei greco-catolice (papale.) A tacé si a fi cu nepesare de aceste dóue biseric'i a unui poporu greu cercatu, insémna a-i ignorá insasi desvoltatiunea. Erorile provina ele ori din care parte nu trebuescu retacute.

(Va urmá.)

Din scrierile santului Ioanu Gura de aur.

Nóa omilii despre pocaintia.

Omili'a a IX.

Despre pocaintia; cei ce au gresitu in adunari; cin'a de taina si judecat'a.

Cuprinsu: Numele „chrestinu“ nu este de ajunsu spre fericire: „Credintia fara fapte este mórtá.“ Condui't'a si voint'a aducu mantuie. De unde vine cá suntu atáte nume de crestini? Unde unu Ddieu tronéza; unu Ddieu si-a versatu sangele, s'a sacrificatu, angerii i umbrescu faci'a, serafimii se veselescu; servulu are se se pórt'e cu pietate. — Mai departe tractéza despre iertarea valemárilor. La fine amintesce fórt'e patrundietóriu de fiorile mortii si judecata. — Dealmentre acésta cuventare se vede a fi unu fragmentu din un'a mai lunga. —

Precum celui ce sémana, nu i folosesc nemicu, déca au aruncatu sementi'a langa cale, togmai asia nu ne folosesc nici nóue, a ne numí chrestini, déca nu facemu si lucrurile cari corespundu numelui nostru. Déca vreti ve voi aduce martoru demnu de credentia pre fratele Dnului, Jacobu, elu dice: „Credint'i'a fara de fapte este mórtá.“¹⁾ Preste totu asiadara trebuie facutu lucruri, cáci déca lipsece acést'a deprindere, nici numele de chrestinu nu ni folosesc nemica. Nu te mirá de acést'a! Cáci spune-mi, ce folosesc ostasiului ce se afla in armata, déca se arata nedemnu de servitiulu militaru si nu se lupta dupre regule? Ar fi cu multu mai bine de nu s'ar aflá in óste, de cátu cá este militaru si nu-lu interesédia onórea regelui. Cum se nu merite pedépsa celu ce primesce soldulu dela regele, dara pentru rege nici candu se lupta? Totusi ce vorbescu pentru rege? Numai pentru sufletulu nostru propriu se fimu ingrijiati! Si cum mi este posibilu, ca in lume si in midilóculu ocupatiunilor se-mi mantuescu sufletulu? Ce dici o omule? Voiesci ca in scurtu se-ti aretu cá nu loculu, ci purtarea, condui't'a vietii si voi'a aducu mantuie? — Adamu a suferitu in paradisu naufragiu tocmai intru unu portu.²⁾ Lotu inse a fostu mantuitu in Sodom'a, ca in midilóculu marel.³⁾ Jovu a fostu dechiaratu de dreptu pre gramad'a de gunoiu.⁴⁾ Saulu inse pre langa tóta posesiunea cea mare de tesauri si-pierdú atátu domni'a presenta cátu si cea viitória.⁵⁾ Acést'a nu este, escusare, cá voi dice: Eu nu potu, fiindu in lume si in midilóculu ocupatiunilor, ca se-mi ajungu mantuie. Inse de unde vine acést'a? Pentru-cá voi nici la rugatiuni nici la adunarile cele sante nu ve aretati (presentati) cu mai multa diligentia. Nu vedeti cá aceia cari se nesuescu a castigá demnitati dela unu rege pamentescu, cátu se ostenescu, cum stimuléza pre altii spre a pune unu cuventu pentru ei, ca se-si póta ajunge scopulu intentionatu? Acést'a fiá disu catra aceia, cari parasescu adunarile cele sante, si catra aceia cari pétércu tempulu mesei celei infricosiate si misteriose in nefolosu si in flécuri (limbutii) netrebnci. Ce faci tu o omule? Au nu tu, candu a strigatu preotulu: „Susu se avemu inimel“ — ai respunsu: „Avemu catra Dnulu?“ Nu te temi, nu te rusinezi, a te dá ca mintiuosu togmai in acést'a óra infricosiata? O minune! Més'a plina de taine este gat'a, mielulu lui Ddieu se sacrificá pentru tine, preotulu se ostenesce pentru tine, foculu spiritualu erupe din

gertfelniculu neprofanatu, cheruvimii stau de facia, serafimii grabescu spiritele cele cáte cu siese aripi adumbréza faci'a, tóte puterile spirituali se impreuna cu preotulu pentru tine, foculu spiritualu descinde din ceru, sange curge in potiru din laturea cea nemaculata, spre mantuie ta, si tu nu te temi nu rosiesci togmai intru acésta óra infricosiata a te dá mintiuosu? O septemana are 168 de óre, si Dnulu numai un'a si-a rezervatu-o siesi, si acést'a inca o perdi in ocupatiuni pamentesci, in lucruri de risu si comuni? Cu ce incredere te vei apropiá de misterii? Cu ce consciintia necurata? Av candu ai avé mani urite cutezare-ai a atinge marginea vestmentului unui rege pamentescu? Nici decátu! Nu te uita la acést'a ce este inaintea ta, ca la pane, si nu cugetá cá este vinu; cáci acésta mancare n'are ca altele cursu comunu, de parte se fia, nu cugetá acést'a, ci precum céra la focu nu pierde nemicu din substanti'a sa si nimicu castiga: asia cugeta cá in acelasi modu se consuma misteriele (tainele) prin substanti'a corpului nostru. Pentru aceea candu veniti aici se nu cugetati, ca si cum ati primí trupulu celu Ddieescu dela unu omu, ci ca unu carbune infocatu din clestele unui serafimu, dupa cum a vediutu Isaia; ér cu buzele nóstre se primimu santulu sange ca si candu ar curge din laturea cea nemaculata. Pentru aceea fratiloru se nu incungiuramu bisericile nici se ne apropiamu séu se petrecemu in acele cu vórbe góle. Cu frica si cu cutremuru vom stá aici, cu faci'a plecata la pamentu, sufletulu indreptatu catra inaltime, fara suneta vomu suspiná, in inima se dentiuimu. Nu vedeti pre cei ce stau in giurulu unui rege intru adeveru muritoriu, trecutoriu si pamentescu? Cátu de nemiscati suntu, cátu de tacuti si incordati? Cum nu-si misca ochii incóce si incolo, ci stau aci ca tristi, umiliti si fricosi! Dela aestia, o omule ieti invetiatura; si ve indemnu asia se ve inchipuiti pre Ddieu, dup cum ati face candu ati intrá la unu rege pamentescu, ci inca si cu mai mare frica trebuie se ne aretamu inaintea regelui cerescu. Acést'a adese ori vi-o dicu si nu voi incetá, pana candu voi vedé indreptarea. — Déca inse mergemu in biseric'a se pasimu dupa cum se cuvine, inaintea lui Ddieu, neavendu in cugetu nedreptatile suferite, ca nu cumva in rugatiune se ne rugamu togmai contra nóstra, candu ne rugamu: „Si ne ierta nóue detorielle nóstre precum iertamu si noi detoriloru nostri.“⁶⁾ Cáci acést'a este unu cuventu infricosiatu, si mai atáta de multu ca si candu cineva, care chiama pre Ddieu, ar dice: „Eu am iertatu Dne, ierta-mi si tu mie; am lasatu detori'a, lasa-o si tu; am scusatu scusa-mi. Déca retieniu cuiv'a detori'a, retiene-o si tu a mea; déca am iertatu deapropelui meu ierta-mi si tu pecatele mele; cu care mesura am mesuratu, mesura-mi si tu!“

Dupa ce scimu acestea se ne aducemu in minte acea diua infricosiata, acelu focu, se cugetamu la acea pedépsa ingrozitoria, ca pre venitoriu se ne abatemu din calea peritiunei. Cáci va vení óra, candu va disparé teatrulu lumei acesteia, si atunci cu lupt'a inca a trecut; dupa petrecerea vietii am finitu si cu lucrulu; dupa departarea din arena, nu se póte meritá coron'a. — Aci este tempulu penitentiei, acolo cel'a alu judecatii. Aci e lupta, acolo incoronarea. Aci e tempulu pentru lucru, acolo e pentru odihna; aci e alu patimeloru, acolo e cel'a alu resplátrei. Desceptative, ve dicu, desceptative! Se ascultamu cu promptitudine, aceea ce dicu. — Déca am traitu corporalmente, se traimu si spiritualmente. De am traitu vitiuriloru se traimu si virtutiloru. De am traitu pana acum fara grigi se traimu de acum prompti spre penitentia: — „Ce se vedica pulberea si cenusi'a.“⁷⁾ Pentru ce te umfli, o omule? Pentru ce te inalti singuru? Ce sperezi dela onórea lumei si dela avutii? Se esimu la mormente, ve rogu si se privimu tainele de acolo! Se privimu natur'a in ruinele ei, ósale strobite, trupurile prefacúte in cenusia! Déca esti intieptu, uitate aici, déca esti prudente, spune-mi cine e acolo regele, cine sateanulu, cine domnulu si cine sclavulu? Care e acolo celu invetiatu si care celu neinvetiatu? Unde este acolo frumseti'a junetiei, unde suntu gratiele faciei? Unde suntu ochii cei stralucitoru? Unde e nasulu celu bineformatu? Unde suntu buzele infocate? Unde e frumseti'a obrazeloru? Unde e fruntea radiosa? Nu! nu suntu tóte pulbere? Nu suntu tóte spuza? Nu suntu tóte cenusie? Nu sunt tóte putredine si putóre? Aceste cugetandule fratiloru! si aducandune in minte diu'a din urma se ne abatemu, — pana candu inca mai traimu, din calea cea periculósa. „Cu scumpu sange suntemu cumpérati.“⁸⁾ Pentru aceea s'a aretatu Ddieu pre pamentu pentru tine omule; s'a aretatu Ddieu pre pamentu si „nu are unde se-si plece capulu.“⁹⁾ O minune! Pentru vin'a debitorului judecatoriu se aréta inaintea tribunalului; viéti'a gusta mórt'e; eratoriulu e omoritu de creatura sa. Acela, de naintea carui'a si-ascundu serafimii faci'a, se strapunge de unu servu; elu gusta ocietu si fiera strapunsu cu suliti'a se asiédia in grópa, si tu omule! esti atátu de fara grigi, dormi, si desconsideri pre Dnulu! Au nu scii cá tu chiar candu ti-ai fi versatu sangele propriu pentru elu, inca nu ti-ai fi plátitu detori'a ta! Cáci sangele Dnului este altu ceva ca celu alu

¹⁾ Jac. 2. 17. ²⁾ Jac. 3. ³⁾ Jac. 19. ⁴⁾ Job. 2. ⁵⁾ I. Imp. 18.

⁶⁾ Math. 6. 12. ⁷⁾ Ecles. 10. 9. ⁸⁾ I. Pet. 1. 19. ⁹⁾ Luc. 9. 58.

servului. Intimpina asiadara despartirea sufletului prin pocainta si întorcere, ca candu va veni mórtea, se nu-ti fia tóta ingrigirea pocaintei desiérta; pentru-cá pocainti'a numai pre pamentu ajuta; in infernu nu are locu. „Se cercamu pre Dnulu, pana ce avemu timpu.“¹⁰⁾ Se facemu bine, ca se fimu eliberati atátu de infernulu eternu, cátu si ca se meritamu ceriulu prin grati'a si indurarea Dnului nostru Isusu Cristosu, carui-a se cuvine gloria si domni'a din eternu in eternu. Amin!

Greg. Pletosu.

VARIETATI.

□ Escelenti'a Sa Preasantitulu Metropolitu *Mironu Romanul* a daruitu santei biserici ortodoxe romane din opidulu Beinsiu, in legatura eleganta, 12 mineie pentru celea 12 lune ale anului.

* Diarele vestescu cá guvernulu turcescu, inspaimentatu de sgomotulu unei uniri secrete dintre Serbi'a, Romani'a si Greci'a, ajuta pre iesuiti intr'unu modu fórte activu, ca se convertésca pre Bulgari la catholicismu. Se crede cá iesuitii cu concursulu Polonesiloru emigrati cari abunda in Bulgari'a, au si convertitu mai multe sute de mii de Bulgari.

□ (*Diare noue.*) Diare noue politice literarie si economice aparu la Bucuresci „*Alegatoriulu liberu*“ si „*Balcanulu*“; ér in Iassi sub redactiunea D-lui *Florantinu*, apare o noua fóia literaria sub titlulu: „*Fóia Familiei*.“ Urámu succesu deplinu nóueloru diare!

× *Revista Contimpurana* dela 1 Martiu a. c. contine urmatoriulu materialu: *Despotu-Voda* drama istorica in versuri de N. Scurtescu (fine.) *Augustu Comte*, clasificatiunea sciintieloru de Stef. C. Michalescu. *Ochiulu Negru*, poesia de N. Tincu. *Schitie literarie*, poesiile d-lui Eminescu de G. Gellianu.

⊗ (*Resbele cruciate contra-beuturiloru spirtóse.*) Tóta atentiu-neá Europei este indreptata spre unu faptu din Americ'a, care are importanti'a cea mai mare si *pentru femeile si domnele romane*. Femeile americane din mai multe orasie si de conditiunile cele mai distincte sociale au intreprinsu *resbele cruciate contra beuturiloru spirtóse*. Dorindu a feri de consecintie ale acestoru beuturi pre parintii, barbati si fratii loru, femeile americane au facutu intre densele o legatura ca se lucréze pre tóte cáile, spre a-si ajunge la scopu. De o parte ele si-au indreptatu activitatea loru, asupra persóneloru caduete in betie, si ale cauta, ca prin sfatuiru, rugamintu si premii se distraja pre asemine ómeni dela o deprindere, ce li ruinéza sanatatea, averea si li nimicesce afectiunile conjugale. Déca persón'a cadueta in betie, nu se influentiéza prin asemine mesuri, atunci ele ilu notéza, si, in grupe urmarindu-lu pre strade si in tóte locurile, ilu divulga, si sub forma de cántecu spunu trecatoriloru, cá acestu omu pentru betie si-a parasitu santele detorii ale vietii conjugale, si pre copii ii-a lasatu fara de ingrigirea parintésca. De alta parte cruciatele americane nu pierdu din vedere si aceea, cá ele trebuie sè-si indrepteze activitatea loru si in contra celoru ce corupu omenirea prin beuturile loru spirtóse. De aceea noi vedemu, cá alte grupe de femei urmarescu pre speculantii de beuturi spirtóse, adecá pre cárcimari. In contr'a acestora femeile se servescu mai antaiu de mesurile induplicatórie, mentionate mai susu, cerendu-li, ca se-si schimbe specul'a si in presinti'a loru se sparga vasele cu rachiu. Déca speculantulu nu se invoiesce la propunerea loru, atunci femeile in coruri se asiédia langa magazinu (prevalie,) si canta psalmi si rugatiuni catra Ddiu, pentrucu elu sè se milostivésca si se-si arate minunile sale contra acelor'a, ce corupu omenirea Si nu parasescu magazinulu, impedecandu si pre visitorii lui, pana candu speculantulu nu sparge in presinti'a loru vasele cu rachiu. — Acésta lupta, ca tóta lupt'a nu se sustiene si in Americ'a fora de sacrificii din partea davelorlu. Pre langa injurii si alte mesuri degradatórie, speculantii au amenintiatu pre dame si cu impuscaturi, si la tóte aceste mesuri ele nunumai cá nu redica asediulu din giurulu cárcimeii, dar persista in mesurile loru de activitate pana candu si-vedu oper'a incoronata cu succesu. Si in adeveru, cá dupa relatiunile aduse de catra „*Revista stateloru unite*“, pre la inceputulu lui Martiu espiratu, in vr'o trei orasie americane, populatiunea a remasu se intrebuinteaze pentru beutu: apa. céiu, cafea, si lapte; ér in orasiulu Ogio s'au inchisu 82 de cárcime si, 26 farmacii (specierfi) au datu declaratiuni, cá nu vor vinde beuturi spirtóse, decátu dupre receptele medicale.

□ (*Recunoscintia si multiamita*) se aduce dsale *Giuca Gaboru*, jude comunalu, decoratu cu crucea de argintu pentru meritete, carele, in zelulu seu crestinescu si nationalu, a donatu bisericeii nóstre parochiale, unu prapore fórte pomposu, ér pentru

¹⁰⁾ Isa. 55. 6.

naintarea invetiamentulu popularu a staruitu a se procurá scólei locale tóte recuisitele trebuintióse precum: *globu, mape, tabele din istori'a naturala*, si altele; si avému firma sperantia, cá interesarea acestui demnu fruntasiu alu comunei nóstre, pentru promovarea invetiamentulu, se va manifestá si in alte fapte ale sale. Primésca laudatulu barbatu, multiamita si recunoscintia, ce-i votéza oficiulu si comitetulu parochialu alu comunei nóstre. Fenlacu 11 Martiu, 1875. M. Babescu, preotu.

* * * (*Donatiuni*) In comun'a nóstra Sistarovetiu, langa Lipova in anulu trecut, bravulu nostru conlocuitoriu *Nicolau Pecurariu* fostu pazitoriu de padure pre care mórtea l'a rapitu in acelasi anu, unulu dintre cei avuti in giurulu nostru, nascutu si inbetranitu in comun'a nóstra, in lasamentulu seu a testatu pentru edificand'a biserica in Sistarovetiu, sum'a de 40 fl. dicu *patrudieci fl. v. a.* carea suma successoréle si nepótu alu seu, *Vasiliu Miculescu* impreuna cu percentele de 10% la suta, se-o depuna de locu ce se va incepe zidirea bisericeii. Totu in anulu trecut, *Ecatarina Iriciu*, de religiune ovreua, carea petrecundu in comun'a nóstra vietia de 75 ani, in care restimpu si-a agonisitu o ávere fórte insemnata, espirandu din vietia in acelasi anu, in lasamentulu seu a testatu totu pentru edificand'a biserica in Sistarovetiu sum'a de 100 fl. dicu: *un'a suta fl. v. a.* dispunendu totodata ca nepotulu si urmatoriulu ei *Herman Deits* comerciante, acésta suma se-o achiteze in folosulu bisericeii atunci, candu se va incepe cladiria. Dreptu aceea eu ca crestinu, mi-tienu de crestinesca datorintia, se ceru dela Ddiu iertarea peccatorulu si usiorarea tiere-nei donatoriloru repausati; ér successoriloru Ddiu li lungésca frulu vietii la multi ani, ca dispusetiunile testatoriloru se le póta efectui cu acuratetia. Rista Blagoescu, economu.

Concursu

1

Se deschide pre vacant'a statiune invetiatorésca dela scól'a romana gr. or. din comun'a Capriora, in protopresviteratulu Lipovii, inspectoratulu Birchisiului pana la 15. Apriliu a. c.

Emolumintele legate cu acestu postu suntu, 315. fl. v. a. 10. fl. v. a. pentru pausialu scripturisticu, dupa inprejurari va capetá si diurne, cu ocasiunea conferintieloru invetiatoresci. 2 jugere de livada estravilana, $\frac{3}{4}$ jugeru de gradina intravilana pentru legumi, 8 orgii de lemne din care se va incaldí si scól'a, pre langa acestea va capetá si servitoriu (curatoru) la scóla.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati, recursurile sale instruate, in intielesulu statutulu organicu si adresate comitetulu parochialu ale substerne inspectorulu cercualu de scóle, per Kápolnás in Bacamezeu.

Bacamezeu 14 Martiu 1875.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine *Laurentiu Barzu*, insp. cerc. de scóle.

Publicatiune.

Veneratulu consistoriu eparchialu aradanu dto. 31 Ianuariu a. c. Nr. dop. 107. Epitr. 69. au incuviintiatu vinderea prin licitatiune a materialulu din edificiu vechiei bisericeii din Odvosiu, carea e in-scrisa la Nrulu 471 alu cartei funduarie, ca realitatea parochiei gr. or. din Odvosiu. Si anume se va licitá in 6. Apriliu vechiu: 1875 pentru pretiu séu mai susu de pretiu, in 11 Maiu vech. a. c. si din josu de pretiu, totudeuna la 9 óre inainte méadi la cassa scólei in Odvosiu, comitatulu Aradului.

Conditiunile de licitare. Pretiulu estimatiunei materialulu care partea cea mai mare e totu lemnu tare. Si fórte pucina caramida arsa e 250 fl. v. a. licitantiu suntu datori a depune 10% vadiu inainte de inceperea licitatiunei. Cumperatoriu are se depuna a treia parte din sum'a cumperarei delocu in manele epitropiei parochiale éra dóua parti de trei cu 6% interese cu ocasiunea mutarii materialulu susu pomenitei bisericeii.

Datu din siedintia estra-ordinaria a comitetulu parochialu din Odvosiu tienuta la 2 Martiu 1875.

Ioanu Belesiu.
presiedinte.

Eftimie Onitla,
notariu.

CONCURSU. 2

In urmare ordinatiunii consistoriului diecesanu ca senatu scol. dto. 24. Septemvre 1874. Nro. $\frac{1728}{362 \text{ scol.}}$ statiunea invetiatoresca dela class'a a II. din Seitinu fiindu dechiarata de vacanta, la aceeași statiune se deschide concursu cu terminu pana la 23. Martiu a. c. cal. v. candu se va intempla si alegerea.

Emolumintele sunt in bani 100. fl. 60. fl. relutu pentru lemne, 6. fl. pentru scripturistice, 32. jugere pamentu aratoriu si quartiru liberu cu gradina, din aceste emoluminte in sa — afara de 6. fl. pentru scripturistice si quartiru cu gradina — privesce $\frac{1}{4}$. parte pe emeritulu invetiatoriu Georgiu Achimasii.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetiatorescu au se se adresadie cu recurseloru catra subscrisulu, instruate cu documintele prescise in statutulu organicu, deschilinitu cu testimoniu despre depunerea esamenului de calificatiune, si se se presentie in faci'a locului in careva domineca ori serbatória pana in diu'a alegerei, spre a dá proba despre desteritatea loru in cantarile bisericesci.

Nadlacu in 3. Martiu 1875. cal. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine Mihaiu Sierbanu. inspect. cerc. de scóle.

Concursu 2

Se deschide concursu pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela clas'a I. din Cenadulu-micu, cu terminu pana la 30 Martiu a. c. cal. v. candu se va intempla si alegerea.

Emolumintele sunt: 300. fl. in bani, 3. stangeni lemne moi, cortelu liberu cu gradina, si unu estravilanu pentru legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati, a-si adresa recurseloru catra subscrisulu, instruate cu documintele prescise de statutulu organicu, si a se presentá in careva domineca ori serbatória pana in diu'a alegerei spre a dá proba despre desteritatea loru in cantarile bisericesci.

Nadlacu in 3. Martiu 1875. cal. v.

Comitetulu parochialu:

In contielegere cu mine Mihaiu Sierbanu inspect, cerc. de scóle.

Concursu. 3

Alegerea de capelanu in Somoschesiu, defipta pe 9 Martiu a. c. prin intrevenit'a mórte a parochului localu Eftimie Novacu devenindu nimicita; pentru deplinirea acestei parochii cu parochu in modru definitiv, se deschide Concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 23. Martiu st. v. a. c.

Emolumintele sunt: un'a sesie de pamentu estravilanu, dela 250 de case câte o vica de bucate, diumetate grâu, diumetate cucurudiu, — cortelu liberu cu gradina de legumi, si stólele indatinete.

Doritorii de a dobandi acést'a parochia, suntu avisati ca pana la pusulu terminu de alegere, in vreun'a din Dumineci séu serbatori se se presentie in fati'a locului, pentru de a-si arata desteritatea in servitiile bisericesci, éra recurseloru instruite in sensulu Statutului Organicu, totu pana la pusulu terminu, au a le substerne la oficiulu protopresbiteralu concerninte in Chitighazu (Kétegyháza.) Recurentii trebuie se aiba celu pucinu 4 clase gimnasiale.

Datu in Somoschesiu in 23 februaru 1875.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. Petru Chirifescu, protopresbiteru.

Concursu. 2

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a Erdeisii comitatulu Aradului, Inspectoratulu Chisineului.

Emolumintele sunt:

Salariu anualu 150 fl. v. a. $\frac{1}{4}$ sesiune pamentu aratoriu 8 stengeni de lemne din care se incaldiesce si scól'a, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si trimite recurseloru instruate cu tóte documintele ce se prescriu in stat. org. bisericescu si adresate catra comitetulu parochialu Inspectorului scolaru Ioanu Cornea in Chisineu pana la 23 Martiu st. v. a. c. candu va fi si alegerea.

Erdeisii 24 Fauru 1875.

Comitetulu parochialu.

Cu seirea mea Ioanu Cornea insp. cerc. de scóle.

Concursu 2

Se scrie pentru postulu invetiatorescu din comuna Duudu cerculu Agrisii, comitatulu Aradului. Emolumentele sunt: in bani 120. fl. v. a. 6. cubule bucate, jumetate grâu, $\frac{1}{2}$ cucurudiu, 12 orgii lemne, 2 jugere fenatiu, $1\frac{1}{2}$ lantiu pamentu aratoriu si venitele cantorale.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu pofititi a-si trimite recursurile sale proveidute cu documintele necesarii la subscrisulu in Vilagosiu pona in $\frac{27 \text{ Martiu}}{8 \text{ Apriliu}}$ a. c. candu va fi si alegerea.

Duudu la $\frac{6}{18}$ 1875.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu mine, Georgiu Vasilieviciu, protop.

Concursu 2

Pentru indeplinirea parochiei vacante Bontiesci, protopresbiteratulu Buteniloru, cu terminulu de alegere pe 30 Martiu st. v. a. c.

Emolumintele impreunate cu acésta parochia sunt: un'a sesiune pamentu, sub titlu de biru anualu 100 fl. v. a. si stólele usuat; din sesiunea de pamentu inse si din birulu anualu diumetatea anului curinte o va folosi succesori repausatulu preotu.

Doritorii de ocupa acésta parochia au se-si trimeta recurseloru adresate comitetului parochialu la administratorele protopresbiteralu.

Bontiesci, 4 Martiu, 1875.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu mine Ioanu Groza, protopopulu Halmagiulu in administratorele protopresbiteratulu Buteniloru.

Concursu. 2

Pentru ocuparea postulu de Capelanu langa preotulu de Rosi'a Nic. Popoviciu, protop. Beinsului.

Emolumintele sunt:

a.) din birulu preotiescu dela 320 numere câte $\frac{1}{2}$ mesura cucurudiu — a trei'a parte.

b.) din Venitele stolari usuat — asemenea a trei'a parte. Terminulu alegerii va fi 1-a Apriliu v. a. c. pe candu recurentii suntu avisati a-si substerne suplicele sale.

Beinsii 10 Martiu 1875.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu mine Vasiliu Papp, prot. Beinsului.

Concursu 2

Se deschide pentru statiunea invetiatoresca din comun'a Ineu, districtulu Oradii, inspectoratulu Telegdului, care in urmare otaririi venerabilulu Consistoriu Oradanu dtto. 12. Decembre 1874 Nr. 633 sc. e de a se deplini pe calea concursului.

Dotatiunea va fi: câte 2 fl. v. a. pe anu dela fiecare casa — din 150. de Nre, de totu 300 fl. v. a. care suma se va incasa si solvi prin antistii comunali in patru rate; — 4 orgii de lemne, quartiru liberu cu gradina, si urmatóriele stóle: dela mortu mare 1 fl. v. a. dela mortu mici 50 cr. dela cununie 50 cr. dela alte functiuni mai micu 50 cr.

Doritorii de a ocupa acestu postu, suntu avisati recursurile lor cu documintele necesarii, adresate comitetului parochialu, ale tramite subscrisului in Ineu p. u. M. Telegd pana in 30. Mart. a. c. s. v. candu va fi si alegerea. —

Ineu, 28. Febr. 1875.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine Iesifu Ves'a, m. p. parochu in Iuea inspect. scól.